అవరోహణ

శ్రీ ఇసుకపల్లి లక్ష్మీనరసింహశాస్త్రి

సూరిబాబు ప్రొద్దస్తమానం తల్లితో ఒకటే పోట్లాట. కారణం అంటూ ప్రత్యేకంగా చెప్పటానికేమీ కనిపించదు. శాంతమ్మకు ఒక్కొక్కప్పుడు తీవ్రంగా మనస్సుకు గాయంతగిలేటట్లు కూడా, సూరిబాబు వెనకా ముందు చూడకుండా అనేస్తూవుంటాడు. సూరిబాబు పశ్చాత్తాపపడతాడేమో, తాను మనస్సులో యేమీ పెట్టుకోకుండా వుండామని యెదురుచూస్తూవుండేది శాంతమ్మ. అతనికి ఆ దృష్టే లేదు. కోప్పడి గదమాయించి, బుజ్జగించి చెప్పేరోజులా కావు, పాతికేళ్లు దాటిపోయినాయి. చిర్రుబుస్సులాడుతూవుంటాడు. ఎందాకా అని సహించి వూరుకోవటమాఅని, శాంతమ్మ దీర్ఘంగా ఆలోచించుకుంటూ వుంటుంది.

ఇంతకీ సూరిబాబుకు పదిహేనవయేట టైఫాయిడువచ్చి, చావుతప్పి బైటపడ్డప్పుడు, ఆ యేడు చదువు మాన్పించిందిట. అదొక నేరము శాంతమ్మది. అప్పుడే కనక చదువు మాన్పించకపోతే, తనకీ దుర్దశ పట్టివుండేదికాదని సూరిబాబు కసురుకుంటూవుంటాడు. అయినా బి. ఏ. తప్పి, పూర్తిచెయ్యలేకపోతున్నాడు. అంతకంటే యేమీ దుర్దశలేదు. అప్పుడైనా డాక్టరుగారువచ్చి, మీ అబ్బాయికి పూర్తివిశ్రాంతి యివ్వాలని గట్టిగా చెప్పబట్టి శాంతమ్మ పట్టుపట్టి సూరిబాబు చదువు మాన్పించిందిగాని, లేకపోతే తన కొడుకు యెక్కడ చదువుకుపోతాడోనని మాన్పించిందా మరి! తన అసమర్థతను కప్పిపుచ్చుకోవటానికి, సూరిబాబు తాను బి. ఏ తప్పటానికి కారణం, తన తల్లి ఆ రోజున చదువు మాన్పించడమే అంటాడు.

ఇంటర్‌మీడియట్ తప్పాడు. అప్పుడుకూడా తన తల్లిమీదే కోపము. వేళకు డబ్బు పంపించకుండా, సరియైన ట్యూషన్ చెప్పించకుండా, నన్ను అశ్రద్ధగా చూసింది. ఆ రోజుల్లో నాకేం తెలుసని? పెద్దవాళ్లు ఏది చెపితే అదే రైటని అనుకుంటూవుండేవాణ్ణి; ఆ వయస్సులోనే పెద్దవాళ్లు మంచిదారిన ప్రవేశపెట్టాలి. మా అమ్మ నన్ను మోసంచేసింది అంటూ చెర్రున లేస్తాడు. అమ్మ మోసంచెయ్యటమేమిటంటే యేదో చిరాకు పడతాడుకాని సరియైన సమాధానం చెప్పడు. ఇంటర్‌మీడియట్ యింకా ప్యాసు కానేలేదు, సూరిబాబు పెళ్ళయిపోయింది. మళ్ళీ తల్లిమీద యింకో నేరం వచ్చిపడింది. అసలు పెళ్ళంటే యేమిటి? అది యెప్పుడు జరగాలి. పెళ్ళిచేసుకునే వాళ్ళిద్దరు ఒకర్నొకరు యిష్టపడ్డారా! పెళ్ళిచేసిన తర్వాతికష్టసుఖాలు పంచుకునేది చేసిన పెద్దలా! చేసుకున్నవాళ్లా! సంబంధం నిశ్చయంచేసుకోవటానికి, ఆడపడుచు లాంఛనాలు, అత్తగారికి ముడుపు చెల్లించటం ముఖ్యమా? ఇంకేమున్నా ఆలోచించాల్సినవిషయాలు వున్నాయా! పెళ్లికి కట్నం ఒక్కటే ముఖ్యమా! ఇలాంటివి లక్షా తొంభై ఆలోచించాలిసినవి వున్నాయని సూరిబాబు అభిప్రాయం. అప్పుడు తనపెళ్లి జరిగినరోజుల్లో, ఇవేవీ ఆలోచించకుండా, తన తల్లికి, ఆ అమ్మాయి తల్లికి చిన్నప్పటినుంచి స్నేహితంట, అందుకని యీ సంబంధం అన్ని విధాల మంచిదని చేసిందిట. దానిమీద కసి.

ఇంటర్ ఐపోయింది. బి. ఏ. లోకి వచ్చాడు. భార్య కాపరానికి వచ్చింది. మొదటేడు అయిపోయింది. మగపిల్లాడు పుట్టాడు. రెండోయేడు పూర్తి అయ్యేసమయంలో ఆడపిల్ల పుట్టింది. ఈ పిల్లలు పుట్టటానికికూడా, సూరిబాబుకు, తన తల్లిమీదే కోపము. ఈ పిల్లలు పుట్టటంవల్లనే తాను బి. ఏ. తప్పాలసి వచ్చిందని సూరిబాబు చిటపటలాడిపోతూ వుంటాడు. అసలు తల్లి తనకు ఆ యీడప్పుడు పెళ్ళికనక చెయ్యకుండావుంటే, యీ పిల్లల జంఝాటన వుండేదేనా అని సూరిబాబు తర్కం. అందువల్లనే తన తల్లే తనను అన్నివిధాలా అధోగతిపాలు చేసిందని హుంకరిస్తాడు.

ఇంకోవాదం : తనకే కనక ఇపుడున్న తెలివితేటలు, ఆ రోజుల్లోకనక వుంటే, చస్తే పెళ్లి చేసుకునేవాడుకాదు. తర్వాత—పెళ్లి చేసుకోవటం, పిల్లలు కనటానికేనా యేమిటి? శుద్ధ అవివేకం. కాని ఆ రోజుల్లో యింత విజ్ఞానం, యింత పుస్తక జ్ఞానం ఎక్కడిది! పదిమందితోపాటు పశువుల్లాగ ప్రవర్తించటమేకాని! వయస్సువచ్చిన తన తల్లికే తెలీదు. తన తల్లికి సలహాలు ఇచ్చేవాళ్లుకూడా అంతంతమాత్రమే.

ఇప్పుడేమొ బి. ఎ. తప్పటం మొదలుపెట్టి మూడేళ్ళు గడిచినాయి. కొన్నింటికి పరీక్షకు వెళ్లక, వెళ్ళినవి ప్యాసుకాక ఈవిధంగా అవస్థ. బి. ఎ. పుస్తకాలు మినహాయిస్తే, మిగతావి ఎన్నెన్నో, తీరిగ్గా చదివేస్తూవుంటాడు. ఆ పుస్తకాల్లో సెక్సును గురిం

చినవి వున్నాయి, రాజకీయ గ్రంథాలు వున్నాయి, మతానికి సంబంధించినవి వున్నాయి, ఇంకా ఇతరత్రాకూడా వున్నాయి. ఏ పుస్తకం చదివినా, సూరిబాబుకు పూర్తిగా అర్థం అవుతున్నట్టు కనపడదు. పూర్వాపరాలు పరిశీలించకుండా ఏదో ఒకవాక్యాన్ని పట్టుకోవటము, అదే గొప్ప విషయమని, పెడదార్లు పట్టటమూ జరుగుతోంది. కొన్ని కొన్నింటి మీద తీవ్రంగా ఆలోచించటమూ, అవసరమైనవాటిని వదిలెయ్యటమూ జరుగుతోంది. ఈ పుస్తకాలన్నీ చదవటం మూలాన, సూరిబాబుకు కొన్ని అభిప్రాయాలు నిశ్చితంగా నిలబడిపోయినాయి. రెండో ఫలితం ఏమిటంటే,

చీటికి మాటికి బి.ఏ తప్పుతూ వుంటటంతో అతనికి కలిగిన అభిప్రాయాల్లో అతిముఖ్యమైనవి కొన్ని వున్నాయి.

తల్లి, కుమారుల శ్రేయస్సు చూడదని తల్లి ప్రేమ అనే మిషక్రింద, కన్న సంతానానికి, ఎంత దారుణమైన ద్రోహాన్ని తలపెట్టినా సంఘం హర్షించి వూరుకుంటుందని.

పెళ్ళి, యుక్తవయస్సు, యిద్దరికీ వచ్చిన తర్వాత జరిగినట్లయితే దాని ఆంతర్యము భార్యాభర్తలు గ్రహించి, పిల్లలు కనటానికే పెళ్లి చేసుకోవటం కాదని గ్రహిస్తారని.

సమష్టి కుటుంబంవలన అనేక అనర్థకాలు వున్నాయి. మన తన అనే భావంతో వ్యక్తిత్వాన్ని చంపేసి, ఒక వ్యక్తిని పైకిరాకుండా ఎప్పటికప్పుడు అధః పాతాళానికి త్రొక్కేస్తారు. వ్యక్తి వికాసానికి, సంబంధ బాంధవ్యాలను తెగతెంపులు చేసుకోవాలని.

ఇంకా కొన్ని తీవ్రమైన అభిప్రాయాలను పుస్తకాల్లోంచి సేకరించి, యెప్పటికప్పుడు మననం చేస్తూ వుంటాడు సూరిబాబు.

ఇప్పటి కప్పుడే సుజాతకు, సూరిబాబంటే అదో విధమైన అభిప్రాయం ఏర్పడిపోయింది. ఓ నెల రోజుల్నుంచీ తన శరీరంలో కలుగుతున్న మార్పులనుగురించి భర్తతో చెప్పటానికి భయపడుతూ వుంది. సూరిబాబు వచ్చినప్పుడల్లా, అతనికి కన్పించకుండా తనలోని మార్పును, కప్పిపుచ్చటానికి ప్రయత్నం చేస్తూనే వుంది సుజాత. అప్పుడప్పుడు శాంతమ్మవుతే, కోడల్ని పట్టి పట్టి అడుగుతూనే వస్తోంది. శాంతమ్మకు సంతృప్తిగా, సుజాత సమాధానము యెన్నడూ చెప్ప నేలేదు. తన కుమారునిచూచి భయపడుతూ వస్తున్న శాంతమ్మ యెక్కువగా, కోడల్ని గదమాయించి అడిగే హక్కు లేదేమో అని మెదలకుండా వూరుకుంది. కాని మనస్సులో శాంతమ్మ ఓ అభిప్రాయం ఏర్పరుచుకుంది. ఎంతైనా ఆడదేను! అయినా, నోరు నొక్కుకుని వూరుకుంది. సుజాత గట్టిగా దగ్గి ఆయాసపడుతున్న సమయంలో, సూరిబాబు అనుకోకుండా అక్కడికి వచ్చేశాడు. ఒక్కక్షణం అక్కడ వుండి ఆలోచనగా తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు. శాంతమ్మ ముక్కుమీద వేలు వేసుకుని అక్కడే నిలబడిపోయింది. సుజాత మెల్లిగా లేచి, అత్తిగార్ని చూసి తల వంచేసుకుని ప్రక్కకు తప్పుకుంది. శాంతమ్మ దగ్గరకు వెళ్లబోతుంటే సుజాత దీనంగా అత్తగారి మొహంలోకి ఓసారి చూసి, అక్కడనుంచి వెళ్లి పోయింది. శాంతమ్మకు, సుజాత స్వభావము పూర్తిగా తెలుసు. తన స్నేహితురాలు ఎంతమంచిదో, సుజాతకూడా అంత ఉత్తమురాలు. అందువల్లనే ఆ సంబంధం అంటే అంతపట్టుపట్టి చేసింది. అలాంటి పిల్ల తనకోడలవుతే, తనకొడుకు సుఖపడిపోతాడని శాంతమ్మ అప్పట్లో దూరదృష్టితో ఆలోచించి, ఆర్థికంగా కూడా చేతనయినంతవరకు రాబట్టుకో కలిగింది. సుజాతను, పెళ్ళికాక మునుపునుంచీ బాగా యెరుగును కాబట్టి, కోడలయిన తర్వాతమాసి ఆనందించాలిసిందిపోయి జాలిపడాలిసి వచ్చిందే అని విచారిస్తుంది. కాని మగవాణ్ణిబట్టి ఆడది! అందువల్లనే సుజాత, తన కొడుకునుబట్టి, ప్రవర్తన అంతా పూర్తిగా మార్చుకుంటోందని తనకు బాగా తెలుసు. అట్లా తనకోడలు మార్చుకోనక పోయినట్లయితే, పరిణామాలు యేవిధంగా వుంటాయోకూడా శాంతమ్మ ఊహించకలదు. సుజాత, కాపరానికి వచ్చినతర్వాత పూర్తిగా మారిపోవాలిసి వచ్చిందే అని తనలో తాను తీవ్రంగా బాధపడుతోందని కూడా శాంతమ్మకు తెలుసు. అందువల్లనే, తానుదగ్గరగా వెళ్లుతున్నప్పుడు సుజాత తప్పుకుని వెళ్ళుతుంటే యేమీ అనుకోలేదు. అట్లాగే నిలబడి కాసేపు ఆలోచనగాచూసి, తన పనిలోకి వెళ్ళిపోయింది శాంతమ్మ.

సుజాత వీధిగుమ్మందగ్గిర నుంచుని ఆయాసపడుతూండటం, గది కిటికీలోంచి సూరిబాబు చూస్తూనే వున్నాడు. సుజాత కనిపించిన తర్వాత, అతని ఆలోచనలు యింకా యెక్కువయినాయి. చూస్తూ, చూస్తూ మంచంమీద పడుకోలేకపోయాడు. చివాలున గదిలోంచి లేచివచ్చి, వీధితలుపు తీసుకుని వాకిట్లోకి వెళ్ళిపోయాడు. సుజాత భయంగా, పమిటకొంగును మూతికి అడ్డం పెట్టుకొని లోపలికి వెళ్ళబోతుండగా, కన్నీటితో శాంతమ్మ ఎదురొచ్చింది. సుజాత, శాంతమ్మకు చెప్పకూడదనుకున్నవి, చెపుదామా అనే సందిగ్ధావస్థలో పడుతున్న సమయంలోనే, సూరిబాబు బండీ తెచ్చి వాకిట్లో నిలబెట్టాడు. అతిచిరాకుగా లోపలికివెళ్లి, బండి నీకోసమే తెచ్చాను అన్నాడు, సుజాతవంక చూస్తూ. సుజాతకు అర్థమయింది. కాని సూరిబాబు విపులంగా చెపుదామనుకొంటే, తల్లి అడ్డంగా కనిపించింది. శాంతమ్మ గ్రహించుకుని చప్రున లోపలికి వెళ్లింది.

'వెళ్లి చూపెట్టుకురా'...అన్నాడు ముక్తసరిగా సూరిబాబు.

సుజాత యేమీ మారుమాటాడకుండా బండీ యెక్కింది. బండి సాగేసమయానికి, మూగనపడుతూనే వాకిట్లోకి వచ్చి నిలబడ్డ సూరిబాబునుచూసి, చెప్పమంటారా అంది.

సూరిబాబు ముభావంగా సుజాత కళ్లల్లోకి చూశాడు. సుజాతకు అర్థమయి వుంటుందని, సూరిబాబు లోపలికి వెళ్లిపోయాడు సరాసరి తనగదిలోకి. పుస్తకాల బీరువాతీసి, అప్పటి పరిస్థితికి అనుగుణంగా ఓపుస్తకాన్నితీసి తీవ్రంగా పేజీలు తిరగేస్తున్నాడు. ఓ నలభై పేజీలదాక చదివాడు. ఇంక చదవ బుద్ధిపుట్టలేదు. అదివరకు అదిచదివిందే. క్రొత్తవిషయము యేమీ కనిపించకపోయేటప్పటికి విసుగనిపించింది. ఆ పుస్తకాన్ని గిర్రున బీరువాలోకి గిరాటుపెట్టి, కిటికీవైపుకు వత్తిగిలాడు. సుజాత బరువుగా మెట్లుయెక్కి వస్తోంది. శాంతమ్మ ఆదుర్దాగా యెదురెళ్లింది. ఆపుకోలేని దుఃఖము అమాంతం, సుజాత నిగ్రహశక్తిమీద దాడి చేసింది. శాంతమ్మ ఒళ్లోకితీసుకుని నీకెంత కష్టము వచ్చిందమ్మా అని మనస్సులో అనుకుంది. సూరిబాబుకు అనుకోకండా యెంతో భయం వేసినట్లనిపించింది. ఏమిటో గాభరాపడిపోయాడు. గుండెమీద చెయ్యిపెట్టుకుని చూసుకున్నాడు. గబగబా కొట్టుకుంటోంది. అటూ యిటూ గదిలో కలయతిరిగాడు. పుస్తకాల బీరువాతీసి ఒక్కసారిగా పుస్తకాలన్నింటినీ తేరిపార చూశాడు. ఏదో ఆలోచించుకున్నాడు. అప్పట్లో మనశ్శాంతి కలిగే సూచనలేవీ కనిపించటం లేదు. గదిలోపల్నుంచి బైటకువచ్చేశాడు. అప్పటికే శాంతమ్మ సుజాతను తీసుకుని లోపలికి వెళ్లిపోయింది. తల్లివలన కదా ఒంటరిగా సుజాతతో మాట్లాడే అవకాశము లభించలేదని, తన కోపాన్నంతా శాంతమ్మవైపుకు మరల్చుకున్నాడు. తాను సరాసరి లోపలికి వెళ్లి సుజాతతో మాట్లాడటానికి అభిమానం అడ్డువచ్చి ఆగిపోయాడు. మహా చిరాకుపడిపోతున్నాడు. ఎటూ తోచక వాకిట్లోకి వెళ్లిపోయాడు.

సుజాత వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తోంది. శాంతమ్మ ఓదార్చటానికి మాటలు వెతుక్కుంటోంది. తనకు మించినపని అయిపోయేటప్పటికి, శాంతమ్మకూడా, సుజాతతోపాటు, గాభరాపడటమేకాని, యింకేమీ తోచటంలేదు. సుజాతకంటే, యెక్కువగా వణికిపోతోంది. సుజాత యెక్కడ చూచిపోతుందో అని శాంతమ్మ భయపడిపోతోంది. వాకిటితలుపు వెయ్యటానికి శాంతమ్మ లేచివెళ్ళింది. తలుపు వెయ్యబోతుండగా, సూరిబాబు చర్రున లోపలికి వచ్చేశాడు. సూటిగా తన గదిలోకి వెళుతూ, సుజాతవంకచూసి కనుసంజ్ఞ చేశాడు లోపలికిరమ్మని. లేనిఉత్సాహాన్ని తెచ్చుకుందామని వ్యర్థప్రయత్నంచేస్తూ, సుజాత, మెల్లిగా అడుగుతీసి అడుగువేస్తూ గదిలోకి వెళ్ళింది. శాంతమ్మ బైటనిలబడివుంది. ఆమెకు, మానవుడు ఊహించిన దేవుళ్లందరు జ్ఞాపకం వస్తున్నారు. లోపల్నుంచి మాటలవుతే వినిపిస్తున్నాయేకాని, యిదమిత్థంగా యేమీ తెలియటంలేదు. వినాలనే కుతూహలమవుతేవుందికాని, వీలుపడకపోయేటప్పటికి, భార్యాభర్తల మాటలు మనము యెందుకు వినాలి అని ఊరుకుంది.

'ఏమంటుంది ఇంతకీ...' సూరిబాబు ఆదుర్దాగా అడిగాడు.

సుజాత ఓ నిమిషం మాట్లాడ లేదు.

సూరిబాబు రెట్టించి అడిగాడు.

'ప్రమాదం...' అన్నది తడబడుతూ సుజాత. ఇంకా చెప్పాలనుకున్నది యేమీ చెప్పలేకపోయింది. ఆమె వళ్ళంతా గజగజ వణికి పోతోంది. ఒళ్లంతా నిమిషంలో చెమటలు పట్టినాయి. మొహం అంతా పీక్కుపోయినట్లయింది. అంతకంటె సూరిబాబు నీరయిపోయాడు. పమిట కొంగుతో మొహం అంతా తుడుచుకుని, ప్రక్కింటి రాజమ్మ, కూతుర్ని తీసుకువచ్చింది ఆస్పత్రికి అన్నది సుజాత అదో విధంగా చూస్తూ.

సూరిబాబు ఉలిక్కిపడ్డాడు. రాజమ్మకు తెలుస్తేయే విషయమైనా, అవూరంతా తెలిసినట్లే. బహుశా వాళ్ళు వచ్చారని సుజాత చెప్పటంలో ఉద్దేశం వాళ్లకు తెలిసిందని చెప్పటమే అని గ్రహించాడు సూరిబాబు. ఇంక సూరిబాబుకు తేళ్ళు, జెర్రులు పాకినట్లయింది. సుజాతకు యీ విషయం నలుగురికి తెలిసి పోయిందేననే బాధ యెక్కువయింది. సూరిబాబు చరచర గదిలోనుంచి వెళ్ళిపోయాడు. ఇట్టే వాకిట్లోకి వెళ్లితే, గుమ్మంలో బాహాటంగా నిలబడి, ఇరుగు పొరుగువాళ్లు, మందు యిచ్చాకుటమ్మా పిల్లలు కనకండా అని అనుకుంటున్నారు. సూరిబాబును చూసి, తలుపులు వేసుకుని లోపలికి వెళ్లిపోయారు ఒకళ్లిద్దరు. సూరిబాబుకు తలతీసేసినట్లయింది. తాను సంపాదించుకున్న విజ్ఞానము, తన సొంత విషయంలోనే ఉపయోగ పడలేక పోయిందే అనే ఒక తీవ్ర అసంతృప్తి తనలో బయలుదేరింది. పదిమందిలో తాను ఒకడు కాదని గట్టిగా నమ్మకంతో నడుస్తున్నా, పదిమంది అనే మాటలకు తాను లోకువయిపోవటం తనకు యెంతో విచారాన్ని కల్గిస్తోంది. తాను తెలుసుకున్నాననుకున్న విషయం వలన తన భార్యకే ప్రాణానికి ముప్పురావటం మరింత ఆశ్చర్యంగా వుంది. తాను ఆలోచించటానికి ఏ విషయము కన్పించటం లేదు. సరాసరి తనకు స్నేహితుడైన డాక్టరు దగ్గరకు వెళ్ళి

జరిగిన విషయమంతా చెప్పాడు. డాక్టరు, సూరిబాబు అజ్ఞానాన్ని నిందిస్తూ దాని విషయంలో శాస్త్రానికి సంబంధించిన విషయాలన్నీ టూకీగా చెప్పాడు. సూరిబాబు తన ఆదుర్దా వెళ్లబుచ్చుతున్నాడు. ఇది సీరియస్ కేసే. అయినా చూస్తాను. నీ ఆదుర్దావల్ల యిప్పుడు పరిస్థితులేవీ మారేవికావు. చేసి ఆదుర్దా పడడంకంటే, ముందుగానే జాగ్రత్త తీసుకుంటే బాగుండేది అన్నాడు డాక్టరు. సూరిబాబు ఏమీ సమాధానం చెప్పటానికి ప్రయత్నించ లేదు.

సుజాతను ఆసుపత్రికి చేర్చేటప్పటికి స్పృహ లేదు. శాంతమ్మకు మతి తప్పిపోయింది. సూరిబాబు ప్రాణాన్ని పిడికెళ్ళలో పట్టుకుని గజగజలాడి పోతున్నాడు. డాక్టరు ఏం చెప్పినా శిరసావహించాలిసిన ఘడియ. సూరిబాబు తు చ తప్పకుండా చేశాడు. ఇరుగు పొరుగువాళ్ళు కూడా చాలామంది ఆసుపత్రి దగ్గరకు వచ్చేసి వున్నారు. సూరిబాబు వాళ్ళను చూసి కూడా అటువైపు తినమనస్సు మరల్చలేదు. అంతకంటె ఆదుర్దా అయిన విషయము సుజాత బ్రతికి బైట పడడము.

ఏ దేవుడో అడ్డుపడ్డా డనుకుంది శాంతమ్మ. సూరిబాబు, డాక్టరును ప్రశంసించుకున్నాడు లోలోపల. వచ్చిన నలుగురు నాలుగు రకాలుగా వ్యాఖ్యానించుకున్నారు. పిల్లలిద్దరు ప్రక్కగదిలోనుంచి అమ్మా అమ్మా అనే ఒకటే ఏడుపు. ఇద్దర్నీ అమాంతం కావలించుకుంది శాంతమ్మ.

సూరిబాబు యింటికి వచ్చినప్పటి నుంచీ అదో విధంగా వుంటున్నాడు. తన తల్లిమీద కోపం తగ్గకపోయినా యింకా ఎన్నో మార్పులు సూరిబాబులో వచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నాయి. వేళకు అన్నం తినటం లేదు. తిన్నా, సయించీ సయించకుండా తింటున్నాడు. పిల్లలిద్దరు దగ్గరకు వస్తే, ఒక్కొక్కప్పుడు చీదరించుకుంటాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఎవ్వరూ లేని సమయంలో ఇద్దర్నీ కౌగలించుకుని ఏడుస్తాడు. శాంతమ్మకయితే కడుపులో తీవ్రమయిన బాధ వుంది, తనకొడుకు రోజురోజుకు యిదయి పోతున్నాడే అని. కాని సాహసించి సూరిబాబును ఏమీ అడగలేకపోతోంది. సుజాతేమో చిక్కి శల్యమై వుంది. కూర్చున్న చోటునుంచి లేవడమే బ్రహ్మాండమయిపోతోంది. పిల్లాడు నాన్నా అని పిలిచి దగ్గరకు వెళితే సూరిబాబు ఆప్యాయంగా దగ్గరకు తీసుకోవటానికి, తన తల్లి చూసిపోతుందేమో అని జంకుతున్నాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు తినతల్లి చూడటానికేమో అన్నట్లు, పిల్లల్ని అకారణంగా కొడతాడు. సుజాత యే విషయములో యేమీ కల్పించుకోనే కల్పించుకోవటం లేదు. సుజాత తనతో ఏ విషయమూ మాటాడకపోతూ వుంటే సూరిబాబుకు పిచ్చి యెత్తినట్లనిపిస్తోంది. మొట్టమొదటనుంచి సూరిబాబు, సుజాతను అలా తయారు చేసి వుంచాడు. సుజాత అడుగులకు మడుగులు వత్తుతూ నడుస్తూ వచ్చింది. చప్పున తనలో మార్పులు వస్తుండేటప్పటికి, సూరిబాబు, సుజాతలో కూడా మార్పులు రావాలని మనస్సులో అనుకుంటున్నాడే కాని పైకి తనభార్యతో ఏమీ చెప్పటం లేదు. సుజాతవుతే సూక్ష్మంగా, తన భర్తలో యేదో మార్పును గమనిస్తున్నా అవసరము వచ్చేటంత వరకు తాను అట్లాగే వుండిపోదామని అనుకున్నట్లుంది. సూరిబాబుకు పగలుకు రాత్రికి తేడాయే కనిపించటం లేదు. కళ్ళు జ్యోతుల్లాగ యెర్రబడి పోయినాయి. మనస్సు అటూ ఇటూ వూగిపోతోంది. తాను యెంతో ధైర్యంగా కొన్ని అభిప్రాయాలను బాహాటంగా చెప్పకలిగాడు. కాని ఇప్పుడతనికి అంతధైర్యం వున్నట్లు కనిపించదు. చివాలున లేచి సుజాత! సుజాత! అని పిలిచాడు. సుజాత గాఢనిద్రలో వుంది. పిల్లలు మైకంతప్పి నిద్రపోతున్నారు. నిద్రపోగామని ప్రయత్నం చేశాడు. కాని సాధ్యపడలేదు. చివరకు సుజాతనుబలవంతగా లేపటం తప్పిందికాదు. క్యావు క్యావుమని ఒకటే ధ్వని. నాకు నిద్రపట్టటంలేదుఅన్నాడు సూరిబాబు.భయంగా చూసింది సుజాత. చప్పున తన పిల్లలిద్దరు పడుకున్న మంచంమీదికి వెళ్ళింది. భర్త, భయంకరంగా కనిపిస్తున్నాడు. సూరిబాబుకు ఏమీ తోచక తన మంచం మీదనుంచి లేచాడు. సుజాత కెవ్వున కేక పెట్టింది. సూరిబాబు అదిరిపోయాడు. శాంతమ్మ గాభరాగా లేచింది.

ఏదో పాడుకల వచ్చిందని సుజాత తప్పించుకోవటానికి ప్రయత్నంచేసింది.

వేసవి శెలవలు యివ్వంగానే, మధు యింటికి వచ్చేశాడు.

‘ఏం వదినా అట్లావున్నావు’ అన్నాడు మధు.

‘ఎట్లావున్నానేమిటి......’ అని బలవంతాన అన్నది నవ్వు తెచ్చుకుంటూ.

ఆ నవ్వులో అసహజతను కనిపెట్టిన మధు యింక యేమీ అడగలేదు.

ఏమిటే అమ్మా అన్నాడు మధు, శాంతమ్మను చూసి.

‘పెద్ద జబ్బుచేసిందిరా నాయనా, బ్రతుకుతుందనుకున్నామా...’ శాంతమ్మ యింకా ముందుకు సాగలేకపోయింది.

సుజాత బెదురుగా చూసింది మధువైపుకు.

'నాకు ఉత్తరం రాయటానికేం, అన్నయ్య సంగతి తెలుసుకదా, నువ్వు రాయటానికేం...' మధు చిటపటలాడుతూ అన్నాడు.

'ఇప్పుడు బాగా ఖులాసాగా వుందికదా, వాడేడి...' మధు సమాధానంకోసం పట్టించుకోలేదు.

సూరిబాబు వచ్చినతర్వాత, మధును మామూలుగా అడిగే ప్రశ్నలేవో అడిగాడు. మధుకూడా సూటిగా సమాధానాలు చెప్పి వూరుకున్నాడు.

ఈ వేసవిలో యీ వూరు వదిలిపెట్టి, యెక్కడికైనా రికామీగావుండటానికి వెళ్లిపోదామనిఅదివరలో గట్టిగా నిశ్చయం చేసుకున్నాడు సూరిబాబు. ఆమాట చప్పున జ్ఞాపకం వచ్చిందేకాని వెంటనే తన మనస్సు యితర విషయాలమీద వెళ్ళింది. ప్రస్తుతం, విడిగా వుండిపోవాలనే అభిప్రాయానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యం యివ్వటంలేదు సూరిబాబు. ఒంటరిగా వుండిపోవాలంటే ఏదో భయం అనిపిస్తుంది. తనలో తనకు తెలీకండా, తనను క్రుంగతీసే కొన్ని శక్తులు ప్రవేశించినట్లనిపిస్తోంది, సూరిబాబుకు. ఎన్నోగంటలు గదిలో కూర్చుని తీవ్రంగా ఆలోచించుకున్నాడే కాని, అతనికి యే విషయము బోధపడటంలేదు.

సూరిబాబు గది గుమ్మంలో నిలబడివున్నాడు. వసంత అడుగులు వేసుకుంటూవచ్చి దభేలున క్రింద పడింది. సూరిబాబు ఎంతో ఆదుర్దాగా వసంత దగ్గరకు రాబోతుండగానే, పిల్ల ఏడుపు విని, యింట్లోనుంచి, శాంతమ్మ పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చింది. సూరిబాబు చప్పున వసంతను తీసుకోవటానికి వంగినవాడల్లా, లేచి వాకిట్లోకి వెళ్లిపోయాడు. ఆనాడల్లా సూరిబాబు చాలా బాధపడ్డాడు. ఇంతవరకు యెప్పుడూకూడా, తన ఓటమిని ఇతరులు చూడలేదనుకుంటున్నాడు. ఈనాడవుతే తన తల్లే తనను స్వయంగా చూసింది, వసంతను లేవదీయబోవటం. తన అభిప్రాయానికి యిలాంటి ప్రవర్తన చాలావిరుద్ధంగా కనిపిస్తుందని అనుకున్నాడు. కృత్రిమ వాతావరణంలో పెంపొందించుకున్న ఏ అభిప్రాయాలుకూడా, స్వభావసిద్ధమైన ఏ విషయాల్నికూడా కప్పిపుచ్చలేక పోయినాయి. సూరిబాబుకు మథన రోజురోజుకు యెక్కువయిపోతోంది.

మధేమో, పొలం వెళ్లి, ధాన్యాన్ని బళ్లమీద యెక్కించుకొని వచ్చాడు. పాతరకు మించిన ధాన్యాన్ని, యింట్లో గంపపెట్టె నిండాపోయించాడు. అమ్మిన ధాన్యం బాపతు డబ్బు, కొంత తన చదువుకు వుంచుకుని, మిగతాది తల్లికి యిచ్చేశాడు.

సూరిబాబుకు, తాను నమ్మకున్న అభిప్రాయాలు తనను ద్రోహంచేసినాయి. తాను తృణీకరించిన తన తల్లి ఓర్పును భరించలేక పోతున్నాడు. తన తమ్ముని ప్రవర్తన తన స్వాభిమానాన్ని పెద్ద దెబ్బ కొట్టింది. సుజాత, తాను తనంతట చెప్పకుండావుంటే ప్రవర్తనలో మార్పు కన్పిస్తుందనే ఆశ, సూరిబాబుకు కలగటంలేదు. తనకున్న పిల్లలమీద ప్రేమ చంపుకుని తన తల్లిని నిరసించే కార్యక్రమము యెక్కువకాలం సాగుతుందని తోచటంలేదు. రోజురోజుకు పిరికివాడయిపోతున్నాడు. అందరూకూడా తనకంటె తెలివికలవాళ్లుగా కనిపిస్తున్నారు. ఇది మరింత బాధగా వుంది. ఆత్మవంచన చేసుకుంటున్నంతకాలం, అభిమానం అడ్డు వస్తోందనుకుంటూవున్నాడు సూరిబాబు. అందువల్లనే అనుభవంవలన తాను నేర్చుకున్నవాటిని, తాను యితరత్రా తెలుసుకున్నవాటిని సమన్వయం చేయలేకపోతున్నాడు. కాలగమనంలో తాను యెన్ని విషయాలు చదివినా, తెలుసుకున్నా, అనుభవంమీద తెలుసుకోవలసిన విషయాలు యెన్నో వున్నాయని మాత్రం సూరిబాబుకు స్పష్టంగా అర్థమయింది.

వసంత, అమ్మా అంటూ పెద్దకేక పెట్టుకుంటూ వచ్చింది. ఏమీలేదు పిల్లినిచూసి భయపడింది. శాంతమ్మ, దగ్గరకు తీసుకుని యీపాడు పిల్లి యెక్కడ దాపరించిందో, యేది పెట్టినా నిలవనీయటంలేదు అని పిల్లివెంట పడింది. ఈసారిరానీ ఏం చేస్తానో అన్నాడు మధు. 'నువ్వేమీ చెయ్యక నాయనా, మన కోపంలో యేదైనా అయితే, అంత ఘోరమైంది యింకోటేమీ వుండదు...ఒరేయ్ మధుసూదనా, నీకే చెప్పేది, దానిజోలికి మాత్రం పోక...' అంటూ గట్టిగా అన్నది శాంతమ్మ.

వాకిట్లోకి యెవరోవస్తే, సూరిబాబు, దోసెడు వడ్లు పెడదామని, గంపదగ్గరకు వెళ్ళి, కుర్చీపీట వేసుకుని, గంపలో చెయ్యిపెట్టాడు. మ్యావుఅని భయంకరంగా అరచి పిల్లి, తన పంజాతో, సూరిబాబు చేతిమీద కొట్టింది. చెయ్యంతా గాట్లుపడి నెత్తురు కారటం మొదలుపెట్టింది. తీరాచూస్తే, నాలుగు పిల్లిపిల్లలు, తల్లిపిల్లి పిల్లకు పాలిస్తోంది. చేతిని యెవరికీ కనిపించనీయకండా గుడ్డ కప్పేసి తన గదిలోకి వెళ్లిపోయాడు సూరిబాబు. ఆనాలుగు పిల్లలు అతని కళ్లల్లో నిలబడిపోయినాయి. ఆతల్లిపిల్లి కళ్లు మిరుమిట్లు కొల్పుతున్నాయి. ఎంతో క్రోధంగా, మీదకువచ్చి, తన చేతిని కొట్టింది. నిజానికి ఆదెబ్బ తన చేతికి తగిలింది కాదు, సూరిబాబు హృదయానికి తగిలింది. సూరి

బాబుకు ఏ ఆలోచనాపాలు పోవటంలేదు. నిశ్చేష్టుడయి గదిలో అట్లాగే కూర్చుని వున్నాడు.

'అమ్మా మళ్ళీ వచ్చిందే పిల్లి...' అన్నాడు మధు పిల్లివైపుకు గబగబ నడుస్తూ.

'అయ్యో! అటువెళ్ళక. గంపలో పిల్లల్ని పెట్టింది' అన్నది సుజాత.

'వీణ్ణి కొంచెం పట్టుకో, మధు పిల్లిపిల్లల్ని చూడాలంటాడు. ఇంకేమైనా వుందా, పిల్లి కళ్ళు పీకేస్తుంది. వాటంతట అవి పోయేదాకా మనమేమీ చెయ్యకూడదు...' సుజాత, రవిని మధుకుఅప్పగించి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

మధు పరీక్షగా పిల్లిని, పిల్లిపిల్లల్ని కొంచెం దూరంనుంచే చూస్తున్నాడు.

'వదినా, మనం పిల్లల్ని ఏమన్నా చేస్తామనేనా దాని భయం'...అన్నాడు మధు.

'మనం ముద్దుకు పిల్లను ముట్టుకున్నాసరే పీకి పెడుతుంది. అటువైపుకు వెళ్ళకు'...అంటూనే సుజాత లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

సూరిబాబు అప్పుడే అటువైపుకు వచ్చాడు.

'ఆ గంపదగ్గిరకు వెళ్లిక, పిల్లిపిల్లలున్నాయి'... అంటూ అరిచాడు మధు.

ఏమీ తెలియనివానిమాదిరిగా ఉలిక్కిపడి, సూరిబాబు ప్రక్కనుంచి వెళ్ళాడు. పిల్లి, పిల్లిపిల్లలు, అతని దృష్టిపథాన్నుంచి మరల్లేదు.

సాయంత్రం పిల్లి ఆదుర్దాగా, పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చేటప్పటికి, పిల్లిపిల్లలు గంపలోలేవు. అమాంతం గంపమీదనుంచి క్రిందకు దూకింది. అదోరకంగా మ్యావు, మ్యావంటూ గది, సావిడి, వరండా అంతా కలయతిరిగిపోతోంది. ఆపిల్లి మ్యావు అరుపుకు పెద్దవాళ్లే భయపడిపోతున్నారు, ఏం చేస్తుందో యేమో అని. పిల్లి పిల్లలు వంటింట్లోకి వాటిష్టము వచ్చినట్లు పచార్లు చేస్తున్నాయి. రెండు పిల్లలు తప్పించుకుని, సందులోంచి ప్రక్కింట్లోకి వెళ్లినాయి. శాంతమ్మవుతే లోపలున్న పిల్లిపిల్లల్నే చూడకుండా వంటింటి తలుపు వేసింది. లోపల పిల్లి కూనలు సన్నటిస్వరంతో మ్యావు, మ్యావంటున్నాయి. పిల్లలధ్వని పసికట్టి, అమాంతం వంటింటితలుపుదగ్గరకు పిల్లి పరుగెత్తుకుంటూవచ్చేసింది. భయంకరమైనధ్వని చేసుకుంటూ, ఆ తలుపుమీదికి యెగబ్రాకుతోంది. తలుపుల్ని రక్కేస్తోంది. గండు పిల్లి అరిచినట్లు గుండెలు అదిరేటట్లు అరుస్తోంది. ఆ మ్యావు అనే శబ్దంలో కరుణ జాలి, ఆదుర్దా, ప్రేమ అన్నీకూడా మిళితమయినట్లనిపిస్తోంది.

శాంతమ్మ, సుజాతలు, యీ చోద్యాన్ని విడ్డూరంగా చూస్తూ నిలబడ్డారు. పిల్లలిద్దరూ కళ్ళార్పకుండా అదేపనిగా చూస్తున్నారు. మధు గది తలుపు చాటునుంచి భయంగా తొంగి తొంగి చూసున్నాడు. సూరిబాబు కళ్లు అప్పచెప్పి తదేకధ్యానంతో చూస్తున్నాడు. అతని బుర్రలో వలయాకారంగా ఎన్నో ఆలోచనలు తిరిగిపోతున్నాయి. ఆ పిల్లి పిల్లిపిల్లల దీనాలాపాలు, యితనిలో తీవ్రంగా సంఘర్షణ తెచ్చిపెట్టేస్తున్నాయి. చేతులుకాళ్లు వణికిపోతున్నాయి. ఆ పిల్లి దీనంగా అరవటాన్ని చూసి భరించలేకపోతున్నాడు సూరిబాబు. లోపల్నుంచి ఆ పిల్లిపిల్లలు యెంతో జాలిగా మ్యావు మ్యావంటున్నాయి. ఆ ధ్వని అంతకంటె హృదయవిదారకంగావుంది.

శాంతమ్మ వున్నట్టుండి వెక్కి వెక్కి ఏడవటం మొదలుపెట్టింది.

'నోరులేని జంతువే. దానికే పిల్లలమీద అంత ప్రేమవుంటే, నాకు నా కన్నసంతానంమీద ప్రేమ వుండదూ! నేను యెంత లోపలలోపల కుమిలిపోతున్నానో వాడికేమన్నా తెలుసా! చూడు ఆ పిల్లి యెట్లా ఏడుస్తోందో...శాంతమ్మ హృదయావేదనను ఆపుకోలేకపోయింది. సుజాత దీనంగా, శాంతమ్మ మొహంలోకి చూసింది.

ప్రక్కగదిలో నిలబడ్డ సూరిబాబు తన తల్లి మాటలు విని, నిలువునా నీరయిపోయాడు. ఏమి అనటానికీ నోరు పెగిలిరాలేదు. కళ్లు చీకట్లు క్రమ్మాయి. చొచ్చుకుంటూవచ్చి వంటింటిగొళ్ళెం, గభాలున తీశాడు. పిల్లి అమాంతం, పిల్లలదగ్గరకు దూకింది. సత్తువతో కాళ్ళను, బలవంతాన నిలబెట్టుకుని, శాంతమ్మ మొహం చూడకుండానే అమాంతంగా అమ్మా, అమ్మా అని సగంసగంఅంటూ తల్లికాళ్ళమీద పడ్డాడు. శాంతమ్మ పెద్ద నిట్టూర్పువిడిచి క్రింద కూలబడిపోయింది. ఒళ్ళో సూరిబాబు పడుకున్నాడు, ఉంగరాల జట్టులోకి చేతినిపోనిచ్చి నిమురుతోంది. సుజాత కళ్ల వెంబడి ఏకధారగా నీళ్లు కారుతున్నాయి.

వంటింట్లో పిల్లి, తన పిల్లలకు పాలిస్తూ, కూనల ఒళ్లంతా నాకుతోంది.